

METSÄN TAJU OY

Murto-perä-Vuolijoen sähkönsiirtoreitin linnustoselvitykset

Projekti	Murtoperä-Vuolijoen sähkönsiirtoreittien linnustoselvitykset
Sopimus	23.4.2024
Vastaanottaja	Leila Väyrynen/ FCG Finnish Consulting Group Oy
Asiakirjatyyppi	Kanalintujen soidinpaikka ja pesimälinnustoselvitys
Päivämäärä	17.9.2024
Laatija	Teemu Ukkonen Metsän Taju Oy

Sisällys

1 Johdanto	4
2 Selvitysalue	4
3 Lähtötiedot ja menetelmät.....	5
3.1 Lähtötiedot	5
3.2 Maastotyöt	5
3.2.1 Pesimälinnustoselvitykset	5
3.3 Kohteiden ja lajiston arvottaminen	6
3.3.1 Uhanalaisuusluokitus.....	6
3.3.2 Lintudirektiivi	6
3.3.3 Kiireellisesti suojeltavat lajit.....	6
3.3.4 Kansainväliset vastuulajit	6
3.3.5 Lajistollisesti arvokkaiden alueiden määrittely	6
3.4 Epävarmuudet	7
4 Tulokset	7
4.1 Pesimälinnusto	7
4.1.1 Pesimälinnuston yleiskuvaus	7
4.1.2 Metsälinnusto.....	7
4.1.3 Peltolinnusto.....	8
4.1.4 Suolinnusto	8
4.1.5 Kanalintujen soidinpaikat	8
4.1.6 Huomionarvoiset lajit	11
4.1.5 Linnuston kannalta arvokkaat alueet	12
5 Johtopäätökset	13
6 Lähteet	14

LIITTEET

Liite 1	Alueella havaitut lajit
Liite 2	Karttaesitys: Havaitut huomionarvoisen lajit

Paikkatietoaineistot:

Taustakartat © MML 2024

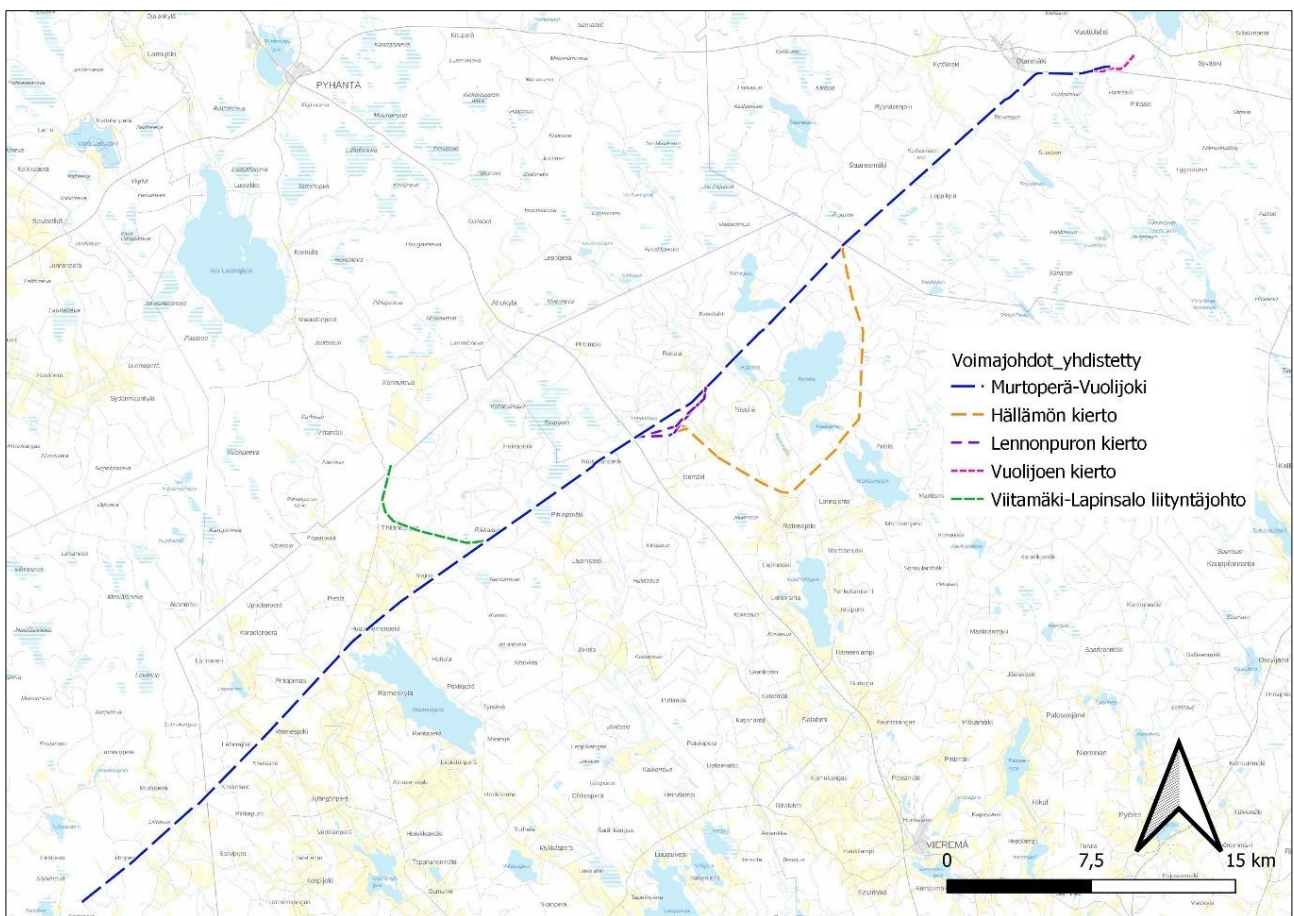
1 Johdanto

Työssä on laadittu Murto-perä-Vuolijoen sähkönsiirtoreittien pesimälinnustoseselvitys ja metson ja teeren soidinpaikkaselvitykset.

Työn ovat laatineet Teemu Ukkonen, Tuomo Marttinen ja Miika Suojarinne Metsän Taju Oy:stä.

2 Selvitysalue

Selvitysalueena on Murto-perä-Vuolijoen sähkönsiirtoreittien reittivaihtoehdot. Selvitysalue sijoittuu vaihtelevaan maastoon, jonka metsät ovat talousmetsäkäytössä ja ne ovat eri kehitysvaiheissa, vanhan metsän alueita selvitysreiteille sijoittuu muutamia yksittäisiä alueita. Selvitysalueen metsiköt ovat pääasiassa joko nuoria taimikoita tai mäntyvaltaisia kasvatusmetsiä. Selvitysalueella on myös viljelyssä olevia peltoja, toiminnassa olevia turvesoita ja erityyppisiä vesistöjä kuten jokia ja järviä. Alueella on soidensuojelualueita ja välittömässä läheisyydessä muutamia Natura-alueita.

KUVA 1. MURTO-PERÄ- VUOLIJOEEN SÄHKÖNSIIRTOREITIVAIHTOEHDOT KARTALLA. (MML 2024)

3 Lähtötiedot ja menetelmät

3.1 Lähtötiedot

Selvityksen lähtötietoina on käytetty seuraavia aineistoja:

- Maanmittauslaitoksen kartta-aineistot (2024)

-Lajitietokeskuksen tietokantojen viranomaisportaalin rekisterihavainnot (HBF.76587, haettu 26.6.2023)

Aluetta koskevia tietoja tarkastettiin myös valtakunnallisesta lintuatlastietokannasta pesimälajiston yleispiirteiden osalta.

3.2 Maastotyöt

3.2.1 Pesimälinnustoselvitykset

Pesimälinnuston kartoitusmenetelmänä sovellettiin maalinnuston kartoituslaskentamenetelmää (mm. KoskimiesVäisänen 1988, Väisänen 2015), laskentoja on tehty kolmena eri päivänä (28.5, 29.5, 11.6.2024 (2 laskijaa) ja 20.6.2024) sääolosuhteiden ollessa laskentaan soveltuvat. Sää oli poutainen ja melko tyyni. Pesimälinnustoselvitykset on keskitetty alueille, missä on arvioitu olevan linnustollisia arvoja.

Kanalintujen soidinpaikkaselvitykset tehtiin kahden laskijan voimin 4.4., 5.4., 19.4. ja 30.4.2024(1 inventoija) ja 3.5.2024 (1 inventoija). Laskennassa hiihdettiin suunnitellut sähkönsiirtoreitin soveltuvien osien läpi ja etsittiin hakomispuita ja soidinjälkiä, joiden perusteella soidinkeskuksia osattiin etsiä. Maastoinventoinneissa pääpaino oli yhtenäisissä metsäalueissa, jotka linjalla olivat pääosin varttunutta kasvatusmetsää. Myös rämeet ja nuoremmat kasvatusmetsät ja avosuot tarkastettiin. Sää olivat otolliset ja metsojen ja teerien soidinjäljet näkyivät hyvin inventointiajankohtana.

TAULUKKO 1. SÄÄOLOSUHTEET INVENTOINTIPÄIVINÄ

Päivä-määrä	Lämpötila alussa	Lämpötila lopussa	Pilvisyys alussa	Pilvisyys lopussa	Tuuli alussa	Tuuli lopussa	Selvitys
4.4.2024	-12 C	-4 C	0/8	0/8	3 m/s N	3 m/s N	Soid.paik
5.4.2024	-10 °C	-3 °C	5/8	7/8	3 m/s Ne	5 m/s Ne	Soid.paik
19.4.2024	-10 °C	-3 °C	3/8	7/8	3 m/s Ne	5 m/s Ne	Soid.paik
30.4.2024	6 °C	3 °C	7/8	8/8	4 m/s W	4 m/s W	Soid.paik
3.5.2024	3 °C	3 °C	7/8	7/8	3 m/s Ne	3 m/s E	Soid.paik
28.5.2024	15 °C	22 °C	1/8	0/8	2 m/s E	4 m/s Se	Pes.lin
29.5.2024	16 °C	23 °C	0/8	0/8	tyyntä	3 m/s Se	Pes.lin
11.6.2024	8 °C	11 °C	7/8	7/8	3 m/s E	3 m/s Sw	Pes.lin
20.6.2024	10 °C	13 °C	0/8	7/8	1 m/s Se	4 m/s W	Pes.lin
24.6.2024	15 °C	15 °C	7/8	5/8	1 m/s W	2 m/s Sw	Pes.lin

Erityistä huomiota kiinnitettiin suojellisesti arvokkaisiin lajeihin, joita ovat mm. EU:n lintudirektiivin liitteen 1 lajit (79/409/ETY) ja uusimman lintuja koskevan uhanalaisuusluokituksen mukaiset uhanalaiset, kiireellisesti suojeltavat, erityiset suojeltavat ja silmälläpidettävät ja alueellisesti uhanalaiset lajit (Hyvärinen ym. (toim.) 2019). Lisäksi huomioitiin levähtävät lajit, mahdollisesti

alueellisesti harvinaiset lajit sekä kaikki petolintulajit. Huomionarvoisten lajien reviirit ja havainnot yksilöiden käyttäytymisestä merkittiin kartoille ja maastovihkoon.

Laskennat suoritettiin hyvissä olosuhteissa ja ne ajoitettiin aikaiseen aamuun ja aamupäivään.

3.3 Kohteiden ja lajiston arvottaminen

3.3.1 Uhanalaisuusluokitus

Uhanalaisuusluokitus pohjautuu Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019 (Hyvärinen ym.). Uhanalaisia lajeja ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja.

3.3.2 Lintudirektiivi

Pesimälinnustoselvityksen yhteydessä havainnoitiin mm. Euroopan unionin lintudirektiivin (79/409/EEC) liitteen 1 lajeja. Lintudirektiivin liite 1 käsittää yhteisön tärkeinä pitämät lajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityissuojelualueita (Natura 2000-verkosto). Lintudirektiivi koskee Euroopan luonnonvaraisia lintuja ja sen yleistavoitteena on ylläpitää tietyt lintukannat tasolla, joka vastaa ekologiaa, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia. Lintudirektiivi edellyttää sekä lintulajien, että niiden elinympäristöjen suojelua. Direktiivi kieltää niissä lueteltujen lintujen tahallisen tappamisen, pyydystämisen ja häiritsemisen erityisesti pesinnän aikana ja kaupallisen käytön.

3.3.3 Kiireellisesti suojeltavat lajit

Lajisuojelun kansallista toimintaohjelmaa varten valmisteltiin Suomen ympäristökeskuksessa vuosina 2010–2011 raportti lajisuojelun priorisoinnista. Eliöryhmäkohtaiset työryhmät arvioivat työtä varten lajien turvaamistarpeita ja -keinoja. Tarkastelussa oli mukana 2 216 uhanalaisiksi arvioitua sekä luonto- ja lintudirektiivien lajia. Näiden lajien joukosta tunnistettiin 569 kiireellisesti suojeltavaa lajia, joiden turvaamistoimiin on ryhdyttävä lähimpien viiden vuoden kuluessa. Jokaiselle lajille määriteltiin ensisijainen turvaamiskeino sekä muut turvaamiskeinot. Linnuista kiireellisesti suojeltavien listalla on Suomessa 13 lajia.

3.3.4 Kansainväliset vastuulajit

Suomella katsotaan olevan kansainvälinen vastuu tiettyjen pohjoisten alkuperäislajien säilyttämisestä. Vastuu merkitsee lähinnä sitä, että lajin seurantaa ja tutkimusta on tehostettava ja että lajin elinympäristö tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa – lajit eivät välttämättä ole uhanalaisia. Lainsäädännössä määriteltyä asemaa vastuulajeilla ei ole. Linnuista kansainvälisiksi vastuulajeiksi on määritelty 38 lajia.

3.3.5 Lajistollisesti arvokkaiden alueiden määrittely

Linnuston kannalta arvokkaiksi alueiksi voidaan määritellä esimerkiksi muuttolintujen ruokailu- ja levähdysalueet (mm. kosteikot ja keväisin tulvivat peltoalueet), äärimmäisten ja erittäin uhanalaisten lajien pesimäalueet sekä sellaisten lajien vakituiset pesimäalueet, joiden pesimäkanta on valtakunnallisesti, alueellisesti tai paikallisesti tarkasteltuna alhainen. Tärkeitä lintualueita voi olla myös elinympäristöt ja alueet, joilla pesii useita vaarantuneiksi tai silmälläpidettäväksi luokiteltuja lajeja tai muutoin suojelullisesti arvokkaita lajeja. Petolintujen pesäpaikat lähiympäristöineen ovat myös arvokkaita alueita.

Metson ja teeren soidinpaikat on arvoluokiteltu Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle (Mäkelä, K. & Salo, P. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023.) olevan arvoluokittelun mukaan.

3.4 Epävarmuudet

Linnustoselvitysten laatimiseen alkukesällä 2024 säätila oli erinomainen. Touko-kesäkuun pitkä poutajakso oli linnustoselvitysten laatimisen kannalta suotuisa. Lintujen pesinnät onnistuivat kohtuullisesti, tosin keväällä olleet takatalvet myöhästyttivät lintujen muutttoa, mikä on huomioitu laskentojen ajoittamisessa. ”

Metson ja teeren soidinpaikkojen kartoituksien epävarmuustekijät liittyvät lumettomaan aikaan tehtyihin inventointeihin, jolloin hakomispuiden ja siivenvetojälkien löytäminen on mahdotonta. Maastokartoitukset on ajoitettu aikaan, jolloin oli paksu lumikerros. Soitimet tarkistettiin keväällä huippuaikaan.

Selvitystyön epävarmuudet liittyvät luonnonolojen vuotuisen vaihteluun ja maastoinventointiin varatun ajan määrään. Inventointitulokset ilmentävät aina hetkellistä luonnon tilaa, joka voi jossain määrin vaihdella vuosittain. Niinpä alueella voi joinain vuosina esiintyä lajeja, joita ei tässä selvityksessä havaittu tai lajien runsaussuhteet voivat vaihdella vuosien välillä.

Epävarmuustekijät huomioiden lajistoselvitysten maastotöiden ajoitus ja siihen käytetty maastotyömäärä arvioidaan riittäväksi. Alueella esiintyvä lajisto ja lajeille tärkeät alueet on pystytty kartoittamaan maankäytön suunnittelun kannalta riittävällä tarkkuudella.

4 Tulokset

4.1 Pesimälinnusto

4.1.1 Pesimälinnuston yleiskuvaus

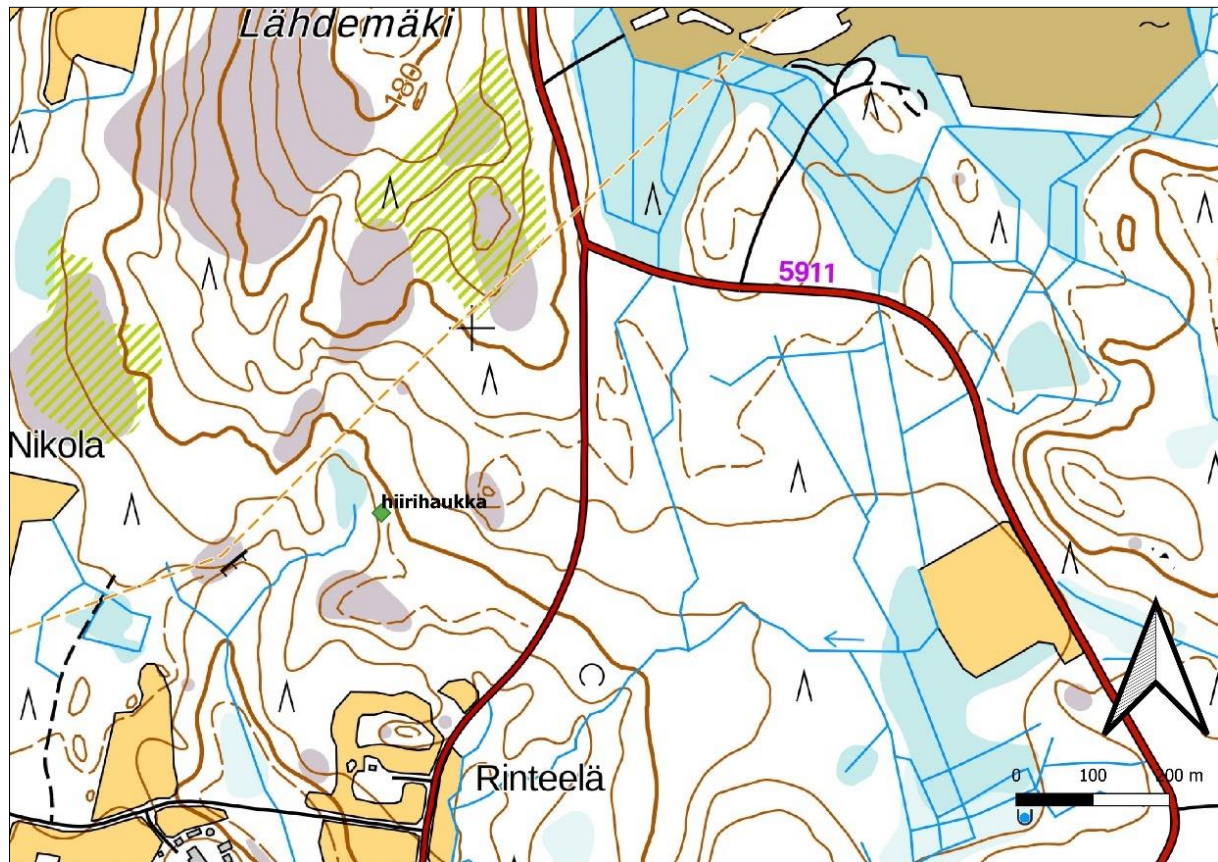
Selvityksen perusteella alueen pesimälinnusto on melko tavanomaista metsä- suoympäristön lajistoa. Selvitysalueelta erottui selkeästi yksi suokokonaisuus missä linnustolliset arvot ovat korkeat. Alueella on linnustollisesti hyviä peltoalueita, joilla pesii useita silmälläpidettäviä ja huomionarvoisia lajeja, lajisto ei ole kuitenkaan niin runsas ja monipuolinen että niillä olisi alueellista merkittävyyttä. Selvitysalueella on myös muutamia käytössä olevia turvetuotantoalueita millä pesii tai yrittää pesiä suo- ja rantalinnuston lajeja.

Selvityksen aikana havaittiin 79 lajia joista 58 lajia pesii varmasti tai todennäköisesti selvitysalueella. Osa havaituista lajeista (mm. kurki, käpytikka, palokärki, kaakkuri, kuikka ja pikkukäpylintu) pesivät todennäköisesti alueen ulkopuolella, mutta käyttävät aluetta ravinnonhankintaan, levähtämiseen tai lentävät alueen yli pesintäaikaan. Viimeisimmässä uhanalaisarvioinnissa uhanalaiseksi luokiteltuja lajeja havaittiin kymmenen.

4.1.2 Metsälinnusto

Selvitysalueella havaittu pesimälinnusto oli alueelle melko tavallista lajistoa, eikä metsäalueista erottunut selkeitä linnustollisesti arvokkaita alueita. Alueella havaittiin pesivinä lajeina mm. hömötiainen (EN), töyhtötiainen (VU), metso (DIR, KVA), Pyy (VU,DIR), riekko (VU) ja teeri (DIR, KVA). Selvitysalueen löytyi vuonna 2023 hiirihaukan (VU) pesä, jossa oli poikaset, mutta vuonna 2024 pesä oli tyhjä. Pesän

sijainti selviää kuvasta 2. Selvitysalueen ulkopuolelta löytyi kesällä 2024 hiirihaukan pesä, jossa löydettyä oli lentopoikue harjoittelemassa lentämistä.

KUVA 2. HIIRIHAUKAN PESÄN SIJAINNI KARTALLA. (MML 2024)

4.1.3 Peltolinnusto

Selvitysalueen peltolinnusto oli lajistollisesti alueelle melko tavallista lajistoa, eikä peltoalueista erottunut selkeitä linnustollisesti arvokkaita alueita. Alueen pelloilta havaittiin pesivinä lajeina mm. kuovi (NT, KVA), ruiskäärä (DIR, KVA), kiuru (NT), pensastasku (VU) ja västäräkki (NT). Kuovi oli hyvinkin runsas pesien lähestulkoon jokaisella käydylä peltoaukealla.

4.1.4 Suolinnusto

Selvitysalueen suolajisto on monipuolinen ja alueelta löydettiin useita huomionarvoisia lajeja. Alueelta havaittiin mm. kapustarinta (DIR), pikkukuovi (KVA), riekko (VU), pohjansirkku (NT), valkoviklo (NT). Suolajeista keltavästäräkki ja niittykirvinen löydettiin useamman parin kanssa

4.1.5 Kanaintujen soidinpaikat

Maastoselvitysten aikana jälkiä, hakomispuita ja näköhavaintoja kanalinnuista kertyi runsaasti. Erityistä huomiota kiinnitettiin siipien vetojälkiin, sillä ne liittyvät oleellisesti soitimeen. Yksittäistä jälkeä ei kuitenkaan voida tulkita soidinalueeksi. Lisäksi siivenvetojälkiä voi löytää päiväreviiriltä, joka on soidinpaikan läheisyydessä. Soidinkeskukset ja kukkojen määrät tarkennettiin 30.4 ja 3.5 tehdyillä inventointikäynneillä.

KUVA 3 METSOKUKOT OTTAVAT VÄLILLÄ RAJUSTI YHTEEN.

Kanalintujen soidinpaikkoja alueelta löydettiin useita. Alla on listattu soidinpaikat Murtooperältä Vuolijoen suuntaan ja esitelty soidinpaikka, kukkojen määrä ja muut huomiot.

1. Liittosuon teeren soidin sijaitsee käytössä olevalla turvesuolla. Alueella havaittiin viisi soivaa kukkoa. Kukkojen paikat vaihtelivat turvetuontantoalueella. Ympäröiviltä pelloilta kuului myös teeren soitimia. Arvoluokka 3.
2. Kukonaron metsonsoidin on mahdollisesti muualle siirtyvä, metsot soivat pienessä metsäkaistaleessa pellon ja tuoreiden hakuiden välissä. Metsä soidinkeskuksen alueella on harvennettua varttunutta mäntyvaltaista talousmetsää. Alueella havaittiin ainoastaan kaksi kukkoa. Arvoluokka 3.
3. Kämpäkankaan metsonsoidin. Tiivis soidinkeskus missä neljä kukkoa soitimella jo 4.4, ympärillä paljon metsää. Soveltuvia alueita soidinkeskuksi ympäröivissä metsissä paljon. Soidin sijaitsee kankaan ja rämeen vaihtumisvyöhykkeessä. Metson jälkiä runsaasti ympäristössä. Arvoluokka 2.
4. Rikkasuon turvetuontantoalueen teerensoidin, enimmillään kahdeksan kukon ryhmäsoidin, jotka vaihtelivat sointipaikkaa alueella. Arvoluokka 3.
5. Juurikkasuon teerensoidin, iso 15 kukon soidin keväällä, syksyllä runsaasti soidintavia kukkoja myös havainnot 2023 ja 2024). Arvoluokka 2.

KUVA 4. KÄMPPIKANKAAN SOITIMEN REUNAA HUHTIKUUSSA 2024.

6. Mustakorven metsonsoidin, kolmen metsokukon soidin. Soidinalueen ympärillä laajat alueet varttunutta ja nuorta kasvatusmetsää. Soidinkeskusta haarukoitiin kaksi eri kertaa, ensimmäisellä inventointikerralla alueen läheisyydestä löydettiin syöty metsokukko, toisella käyntikerralla soitimella oli kolme kukkoa. Arvoluokka 2.
7. Saarisuon teerensoidin. Avosuolla seitsemän kukon soidin. Arvoluokka 2
8. Käkimäen metsonsoidin, neljän kukon soidinkeskus. Hienossa kumpuilevassa maastossa oleva soidinpaikka. Metsät soidinkeskuksen ympärillä ovat pääasiassa varttunutta mäntyvaltaista kasvatusmetsää. Arvoluokka 2
9. Mustamäen suon teerensoidin. Viiden teerikukon soidin todella pienessä avosuossa. Erikoinen paikka soitimeksi. Arvoluokka 3.
10. Lennonsuon teerensoidin, avosuolla enimmillään 7 kukkoa, lähisoilla ja hakkuuaukeilla useampia pieniä soidinkeskuksia. Arvoluokka 2.
11. Näätämäen metsonsoidin, neljän kukon soidin vanhassa kuusikossa Soidin rajautuu nuoreen kasvatusmetsään joka harvennettu edellisenä talvena. Arvoluokka 2.

12. Ryytynahon metsonsoidin, neljän kukon soidin hakkuuaukean reunassa, pienen kummun ympärillä. Metsät ympäröivillä alueilla ovat pääosin varttuneita mäntyvaltaisia kasvatusmetsiä. Kukot olivat pitkin päivää soitimen välittömässä läheisyydessä. Arvoluokka 2.
13. Pönkäsuon metsonsoidin, pieni kahden maksimissaan kolmen kukon soidin, hakkuiden pirstomalla alueella. Metsät alueella ovat repaleisia taimikoiden ja varttuneiden metsien vaihtelevia alueita. Arvoluokka 3
14. Korkeamäensuon teerensoidin. Iso teerensoidin osin olemassaolevan linjan paikalla. Soitimelta havaittiin enimmillään 12 kukkoa. Arvoluokka 2.
15. Humpinsuon teerensoidin, kuusi kukkoa soimassa turvetuotantoalueella. Yksittäisiä kukkoja myös ympäröivillä soilla. Arvoluokka 3.

4.1.6 Huomionarvoiset lajit

Selvitysalueella havaittiin kymmenen uhanalaista lajia, viisitoista silmälläpidettävää luokiteltua lajia (Hyvärinen ym.(toim.) 2019). Alueelta havaittiin lisäksi kolmetoista lintudirektiivin 1 liitteessä mainittua lajia ja kaksitoista Suomen kansainvälistä vastuulajia. Huomionarvoiset lajit on esitetty alla olevassa taulukossa (taulukko 2).

TAULUKKO 2. HAVAITUT HUOMIONARVOISET LAJIT, TODENNÄKÖISESTI PESIVÄT TUMMENNETTU

Laji		Uhanalaisuus	Direktiivilaji	Vastuulaji
Laulujoutsen	<i>Cygnus cygnus</i>		x	x
Tavi	<i>Anas crecca</i>			x
Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>			x
Pyy	<i>Bonasa bonasia</i>	VU	x	
Riekko	<i>Lagopus lagopus</i>	VU		
Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>		x	x
Metso	<i>Tetrao urogallus</i>		x	x
Kaakkuri	<i>Gavia stellata</i>		x	
Kuikka	<i>Gavia arctica</i>		x	
Kanahaukka	<i>Accipiter gentilis</i>	NT		
Hiirihaukka	<i>Buteo buteo</i>	VU		
Sääksi	<i>Pandion haliaetus</i>		x	
Ruisräikkä	<i>Crex crex</i>		x	x
Kurki	<i>Grus grus</i>		x	
Pikkutylli	<i>Charadrius dubius</i>	NT		
Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>		x	
Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	NT		
Pikkukuovi	<i>Numenius phaeopus</i>			x
Kuovi	<i>Numenius arquata</i>	NT		x
Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>	NT		x
Liro	<i>Tringa glareola</i>	NT	x	x
Rantasipi	<i>Actitis hypoleucos</i>			x
Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	VU		
Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>		x	
Kiuru	<i>Alauda arvensis</i>	NT		
Haarapääsky	<i>Hirundo rustica</i>	VU		
Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>			

Laji		Uhanalaisuus	Direktiivilaji	Vastuulaji
Keltavästäräkki	<i>Motacilla flava</i>			
Västäräkki	<i>Motacilla alba</i>	NT		
Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>			x
Pensastasku	<i>Saxicola rubetra</i>	VU		
Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	NT		
Pensaskerttu	<i>Sylvia communis</i>	NT		
Pikkusieppo	<i>Ficedula parva</i>		x	
Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	EN		
Töyhtötiainen	<i>Parus cristatus</i>	VU		
Närhi	<i>Garrulus glandarius</i>	NT		
Harakka	<i>Pica pica</i>	NT		
Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>	NT		
Viherpeippo	<i>Carduelis chloris</i>	EN		
Punavarpunen	<i>Carpodacus erythrinus</i>	NT		
Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	NT		
Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	VU		

Uhanalaisista lajeista selvitysalueella pesii todennäköisesti pyy (VU, DIR), riekko (VU), hiirihaukka (VU), naurulokki (VU), pensastasku (VU), hömötiainen (EN), töyhtötiainen (VU) ja pajusirkku (VU).

Silmällä pidettävistä lajeista (NT) alueella pesivät todennäköisesti taivaanvuohi, kuovi, valkoviklo, västäräkki, pikkutylli, kiuru, ruokokerttunen, pensaskerttu, punavarpunen ja pohjansirkku.

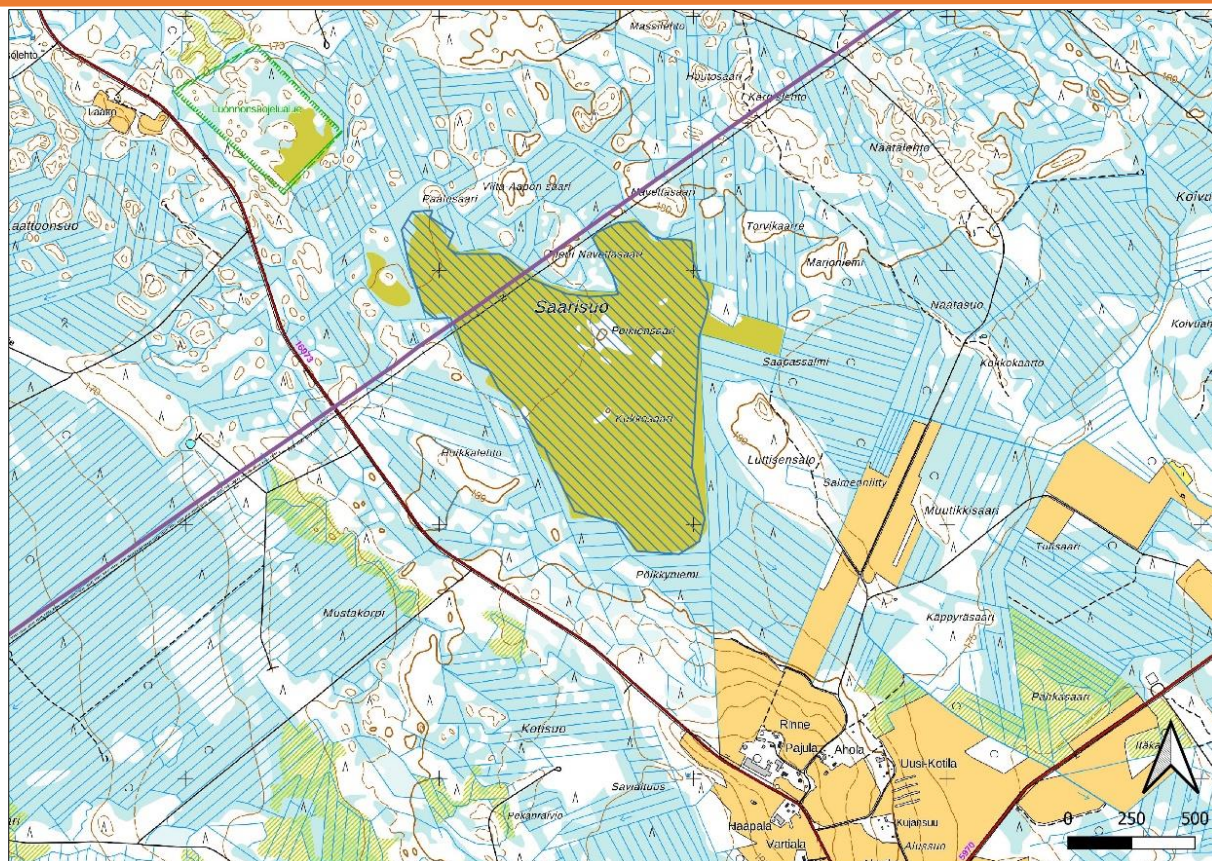
Selvityksessä alueelta havaittiin huomionarvoisia lajeista myös rantasipi (NT), haarapääsky (VU), järripeippo (NT) ja viherpeippo (EN) mutta näiden pesinnät sijoittuvat todennäköisesti alueen ulkopuolelle.

Sääksen pesä löytyi Hällämöjärven itäreunalta noin kilometrin etäisyydellä suunnitellusta sähkönsiirtoreitistä.

4.1.5 Linnuston kannalta arvokkaat alueet

Selvitysalueella ei sijoitu kansainvälisesti (IBA), valtakunnallisesti (FINIBA) tai maakunnallisesti tärkeitä (MAALI) lintualueita. Tämän selvityksen perusteella alueelta on rajattu yksi linnustollisesti arvokas alue. Saariso on paikallisesti erittäin arvokas ja monipuolinen linnustokohde ja se on rajattu tämän selvityksen tulosten perusteella linnuston kannalta arvokkaaksi alueeksi.

Hällämöjärveä ei ole rajattu arvokkaaksi lintukohteeksi, mutta rakentamisen aikana olisi hyvä huomioida sääksenpesä järven itäreunalla.

KUVA 5. SAARISUON ARVOKAS LINTUKOHDE RAJATTUNA KARTALLE. SUUNNITELTU SÄHKÖNSIIRTOREITTI KULKEE VANHAN LINJAN MUKAISESTI. (MML 2024)

5 Johtopäätökset

Pesivän ja levähtävän linnuston kannalta Saarisuon arvokkaalla lintukohteella voidaan välttää häiriöitä ajoittamalla rakennustyöt niiltä osin kuin se on mahdollista soidinaikojen ja pesintäaikojen (maaliskuun loppu- heinäkuun puolenvälin ulkopuolelle).

Metson ja teeren osalta haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää ajoittamalla raivaus ja rakentaminen soidinpaikkojen läheisyydessä soidinajan (maaliskuun loppu-toukokuun puoliväli) ulkopuolelle.

Huomiomerkintöjä suositellaan Saarisuon ja Hällämöjärven ylittävällä voimajohdon osuudella, jossa törmäysriski on merkittävä. Merkintöjen on todettu olevan tehokkaita lintujen törmäysten vähentämisessä, vaikka tutkimusten välillä ilmenee eroja.

6 Lähteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet (2.painos). Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki.

Mäkelä, K. & Salo, P. (toim.) 2023: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö.

Suomen lajitietokeskus 2023: <http://tun.fi/HBF.76587>

Maanmittauslaitos 2024: Kartta-aineistot. Avoimien aineistojen tiedostopalvelu.

Luonnonsuojelulaki (9/2023) ja -asetus (160/1997).

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus - The 2015 Red List of Finnish Bird Species. Ympäristöministeriö & Suomen Ympäristökeskus. 49 s.

Metsoparlamentti: Kuinka löydän metsojen soidinpaikan? Metsoparlamentin soidinpaikkaesite.

Helle, P., Lindén, H., Aarnio, M. & Timonen, K. 1999: Metso ja metsien käsittely. Metsähallituksen metsätalouden julkaisuja 20.

LIITE 1. ALUEELLA HAVAITUT LAJIT, PESIVÄT LAJIT TUMMENNETTU

Havaitut lajit	
Laulujoutsen	<i>Cygnus cygnus</i>
Tavi	<i>Anas crecca</i>
Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>
Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>
Pyy	<i>Bonasa bonasia</i>
Riekkö	<i>Lagopus lagopus</i>
Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>
Metso	<i>Tetrao urogallus</i>
Kaakkuri	<i>Gavia stellata</i>
Kuikka	<i>Gavia arctica</i>
Kanahaukka	<i>Accipiter gentilis</i>
Hiirihaukka	<i>Buteo buteo</i>
Sääksi	<i>Pandion haliaetus</i>
Tuulihaukka	<i>Falco tinnunculus</i>
Nuolihaukka	<i>Falco subbuteo</i>
Ruisräikkä	<i>Crex crex</i>
Kurki	<i>Grus grus</i>
Pikkutylli	<i>Charadrius dubius</i>
Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>
Töyhtöhyppä	<i>Vanellus vanellus</i>
Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>
Lehtokurppa	<i>Scolopax rusticola</i>
Pikkukuovi	<i>Numenius phaeopus</i>
Kuovi	<i>Numenius arquata</i>
Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>
Metsäviklo	<i>Tringa ochropus</i>
Liro	<i>Tringa glareola</i>
Rantasipi	<i>Actitis hypoleucos</i>
Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>
Kalalokki	<i>Larus canus</i>
Sepelkyhky	<i>Columba palumbus</i>
Käki	<i>Cuculus canorus</i>
Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>
Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>
Kiuru	<i>Alauda arvensis</i>
Haarapääsky	<i>Hirundo rustica</i>
Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>
Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>
Keltavästäräkki	<i>Motacilla flava</i>
Västäräkki	<i>Motacilla alba</i>
Peukaloinen	<i>Troglodytes troglodytes</i>
Rautiainen	<i>Prunella modularis</i>
Punarinta	<i>Erithacus rubecula</i>
Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
Pensastasku	<i>Saxicola rubetra</i>
Mustarastas	<i>Turdus merula</i>
Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>
Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>

Havaitut lajit	
Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>
Kulorastas	<i>Turdus viscivorus</i>
Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
Lehtokerttu	<i>Sylvia borin</i>
Hernekerttu	<i>Sylvia curruca</i>
Pensaskerttu	<i>Sylvia communis</i>
Sirittäjä	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>
Tiltalti	<i>Phylloscopus collybita</i>
Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>
Hippiäinen	<i>Regulus regulus</i>
Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>
Pikkusieppo	<i>Ficedula parva</i>
Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>
Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>
Töyhtötiainen	<i>Parus cristatus</i>
Sinitäinen	<i>Parus caeruleus</i>
Talitiainen	<i>Parus major</i>
Närhi	<i>Garrulus glandarius</i>
Harakka	<i>Pica pica</i>
Naakka	<i>Corvus monedula</i>
Varis	<i>Corvus corone cornix</i>
Korppi	<i>Corvus corax</i>
Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>
Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>
Viherpeippo	<i>Carduelis chloris</i>
Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>
Pikkukäpylintu	<i>Loxia curvirostra</i>
Punavarpunen	<i>Carpodacus erythrinus</i>
Keltasirkku	<i>Emberiza citrinella</i>
Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>
Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>

